

balans in het kort

Uitgave van de Vereniging Balans • voor ouders van kinderen met leer-, ontwikkelings- en gedragsstoornissen

begrippen

Afkortingen- en begrippenlijst
bij Balans Magazine

AB, Ambulante begeleiding Hulp van leerkrachten uit het speciaal (basis)onderwijs voor kinderen met een beperking die naar een gewone school gaan.

Adaptief onderwijs Onderwijs met afstemming op de behoefte van de leerling.

ADD Attention Deficit Disorder, een vorm van ADHD waarbij de hyperactiviteit ontbreekt.

ADHD Attention Deficit Hyperactivity Disorder, ofwel aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit en impulsiviteit.

Agressieve gedragsstoornis Stoornis waarbij een kind of jongere zich opstandig, agressief en kwetsend naar anderen gedraagt.

Asperger, syndroom van Contactstoornis waarbij de verschijnselen lijken op autisme, maar waarbij sprake is van een gemiddelde tot hoge intelligentie.

ASS Autisme Spectrum Stoornissen, waaronder PDD-NOS, Syndroom van Asperger en autisme.

Atomoxetine De werkzame grondstof van Strattera, het medicijn dat sinds 2004 is geregistreerd voor de behandeling van ADHD wanneer het eerste-keuzemedicijn problemen oplevert.

Autisme Ontwikkelingsstoornis, tot uiting komend in een onvermogen adequaat op mensen te reageren, op een bij de leeftijd passende wijze.

AWBZ Via de AWBZ is iedere Nederlander verzekerd voor zorg en ondersteuning bij langdurige ziekte, handicap of ouderdom.

BJZ Bureau Jeugdzorg. Helpt kinderen en ouders bij vragen en problemen rond opgroeien en opvoeden. Hier kunt u een AWBZ-indicatie aanvragen voor zorg in natura (via instellingen) of een PGB.

BSO Buitenschoolse opvang.

CD Conduct Disorder; antisociale gedragsstoornis met vormen van agressie tegen mens en dier, vernielingen, liegen of stelen en het overtreden van allerlei gedragsregels.

CEVO Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven vwo, havo, vmbo.

CITO Centraal Instituut voor Toets Ontwikkeling. De Citotoets wordt door bijna 80% van alle basisscholen gebruikt als eindtoets.

CIZ Centrum Indicatiestelling Zorg.

Clusters Binnen de rugzakregeling (LGF) onderscheiden we vier clusters van speciale scholen: Cluster 1: Visuele handicaps. Cluster 2: Auditief/communicatieve handicaps. Cluster 3: Lichamelijke en/of verstandelijke handicaps. Cluster 4: Psychiatrische stoornissen en ernstige leer- en/of gedragsproblemen.

Cognitieve functies Het geheel van processen die bij het opnemen en verwerken van informatie betrokken zijn.

Comorbiditeit Het meer dan gemiddeld gelijktijdig voorkomen van verschillende stoornissen (dyslexie heeft bijvoorbeeld comorbiditeit met ADHD).

Concerta Langwerkende medicatie voor ADHD. Zie methylfenidaat.

Cvl Commissie voor de Indicatiestelling. Deze onafhankelijke commissie beslist of een kind recht heeft op speciaal onderwijs, waarna gekozen kan worden voor een speciale school of voor gewoon onderwijs met een Rugzak.

CVZ College voor Zorgverzekeringen. Adviseert de minister van VWS over de samenstelling van het basispakket.

Daisy-cd Cd met gesproken boeken (Daisy: Digital Accessible Information System).

Daisyspeler Hiermee kunnen Daisy-cd's worden afgeluisterd.

DCD Developmental Coordination Disorder; internationaal afgesproken term voor kinderen met een licht gestoorde motorische ontwikkeling.

Dedicon Nieuwe naam voor de Federatie Nederlandse Blindenbibliotheken. Biedt aangepaste leesvormen, o.a. voor kinderen met dyslexie.

Disharmonisch intelligentieprofiel Groot verschil in uitkomst tussen de twaalf onderdelen van een intelligentietest.

DSM-IV (R) Diagnostic Statistical Manual of Mental Disorders, het internationale classificatiesysteem van de Geestelijke Gezondheidszorg. IV R staat voor 'vierde herziene versie'. Hierin staan de criteria die als richtlijn dienen bij het vaststellen van een psychische stoornis.

Dyscalculie Een stoornis die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen om rekenfeiten en afspraken snel en juist uit het geheugen op te roepen en toe te passen in grotere bewerkingen.

Dysfasie Begrip uit de neurologie voor kinderen met een specifieke spraak-taalontwikkelingsstoornis waarbij het taalbegrip groter is dan de taaluiting.

Dyslexie Een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren van het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of het spellen op woordniveau.

Dysorthografie Problemen bij het spellen.

Dyspraxie Benaming uit de neurologie voor kinderen met DCD. Zie ook spraakdyspraxie.

EF Executieve Functies. Dit zijn de regiefuncties van de hersenen die essentieel zijn voor het realiseren van doelgericht en aangepast gedrag.

Equasym Langwerkende medicatie voor ADHD. Zie methylfenidaat.

Forensische psychiatrie Behandelt mensen die een delict hebben gepleegd (dreigen te plegen) en bij wie een psychiatrische aandoening een rol speelt.

GGZ Geestelijke GezondheidsZorg; deelgebied binnen de gezondheidszorg dat behandeling biedt aan mensen met psychische problemen.

Handelingsplan In dit plan staat wat men gedurende een bepaalde periode in het onderwijs wil bereiken met een leerling en op welke manier.

IB'er Intern begeleider. Leerkracht binnen de basisschool die coördinerende, begeleidende en innoverende taken heeft.

LGF Leerling Gebonden Financiering. Budget voor kinderen die in het gewone onderwijs zitten maar een indicatie hebben voor speciaal onderwijs. Ook wel Rugzak genoemd.

LWOO Leerweg ondersteunend onderwijs. Bedoeld voor leerlingen die extra hulp nodig hebben bij het behalen van een VMBO-diploma.

MCDD Multiple Complex Developmental Disorder; wordt beschouwd als een variant van het autisme waarbij een stoornis in de regulering van emoties voorop staat.

Medikinet Langwerkende medicatie voor ADHD. Zie methylfenidaat.

Methylfenidaat Chemische stof die verwant is aan amfetamine en de grondstof vormt voor Ritalin, Concerta, Equasym en Medikinet, eerste-keuzemedicatie bij ADHD.

MLP Makkelijk Lezen Plein, gesitueerd in openbare bibliotheken, waar op een aantrekkelijke manier literatuur wordt aangeboden aan kinderen die niet graag lezen.

Neurotransmitters Stoffen die de overdracht verzorgen tussen zenuwcellen in de hersenen waardoor binnenkomende prikkels (informatie) kan worden verwerkt.

NLD Non-verbal Learning Disabilities; stoornis in het verwerken van niet-verbale informatie.

NVA Nederlandse Vereniging voor Autisme.

OC&W (Ministerie van,) Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

ODD Oppositional Defiant Disorder; stoornis met als kenmerken negatief, vijandig en openlijk ongehoorzaam gedrag.

PCL Permanente Commissie Leerlingenzorg. Beoordeelt of plaatsing op een speciale school voor basisonderwijs noodzakelijk is.

PDD-NOS Pervasive Developmental Disorders - Not Otherwise Specified; stoornissen die problemen veroorzaken op het gebied van sociale contacten en communicatie, maar die niet voldoen aan de criteria voor een autistische stoornis.

Pervasieve stoornis Aanduiding van een groep stoornissen die doordringen in het totale ontwikkelingsverloop (waaronder de sociale, motorische en taalontwikkeling).

PGB Persoonsgebonden Budget, ofwel een geldbedrag waarmee u zelf zorg, hulp en begeleiding kunt inkopen. Zie ook BJJ.

PO Primair Onderwijs / basisonderwijs.

REC Regionaal Expertise Centrum. Bundelt de expertise van scholen voor speciaal onderwijs in een regio. Ouders kunnen hier informatie en begeleiding krijgen. Ook wordt vanuit het REC de ondersteuning van de reguliere school gecoördineerd door middel van ambulante begeleiding.

Ritalin Kortwerkende medicatie voor ADHD. Zie methylfenidaat.

RT'er Remedial teacher. Houdt zich bezig met de individuele begeleiding van de leerling die onderwijs op maat nodig heeft.

Rugzak Zie LGF.

RVC Regionale VerwijzingsCommissie. Een onafhankelijke commissie die werkt voor meerdere samenwerkingsverbanden in het VO. Zij geeft de uiteindelijke beschikking voor LWOO en praktijkonderwijs af.

SBO Speciaal Basisonderwijs.

SO Speciaal Onderwijs. Voor lichamelijk, zintuiglijk of verstandelijk gehandicapte leerlingen en leerlingen met gedragsstoornissen.

SVB Sociale Verzekeringsbank, voor o.a. aanvraag van kinderbijslag en TOG.

SWV Samenwerkingsverband. Om leerlingen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden goed in het basisonderwijs op te vangen, werken basisscholen en speciale scholen voor basisonderwijs samen in samenwerkingsverbanden WSNS.

TOG Tegemoetkoming Onderhoudskosten Gehandicapte kinderen. Als uw kind met beperkingen (tussen 3 en 17 jaar) thuis woont, kunt u vanwege de extra zorg voor TOG in aanmerking komen.

VMBO Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs.

VO Voortgezet Onderwijs.

WSNS Weer Samen Naar School. Beleid van OCW met als doel zoveel mogelijk kinderen op de basisschool passende zorg en passend onderwijs te bieden.

Zorgcoördinator Heeft een coördinerende, begeleidende en innoverende taak m.b.t. zorgleerlingen.

Zorgkantoor Is verantwoordelijk voor de uitvoering van de AWBZ.

Afkortingen- en begrippenlijst

bij Balans Magazine

Uitgave van de Vereniging Balans

Meer lezen: www.balansdigitaal.nl

Landelijk bureau Balans: tel. 030 - 225 50 50

